

15 pomysłów na doskonalenie percepcji słuchowej dziecka

- Czym jest percepcja słuchowa?
- Dlaczego warto pracować z dzieckiem nad jej doskonaleniem?
- Co mogą zrobić rodzice, aby połączyć przyjemne z pożytecznym i rozwijać z dzieckiem jego percepcję słuchową?

Percepcja słuchowa to zdolność do odbioru dźwięków - ich rozpoznawania, różnicowania oraz interpretowania przez odniesienie do poprzednich doświadczeń.

O tym czy poziom percepcji słuchowej dziecka jest prawidłowy (czyli właściwy dla jego wieku), decyduje kilka elementów (m.in. *słuch fonematyczny* – zdolność rozpoznawania i różnicowania dźwięków, np. kosa – koza, żal – szal; *analiza i synteza słuchowa*; *pamięć słuchowa*). Deficyt percepcji słuchowej może utrudniać nabywanie ważnych umiejętności – czytania, pisania, mowy – jej rozumienia i poprawnego artykułowania dźwięków.

Zaburzenia percepcji słuchowej u dzieci w wieku szkolnym, mogą być symptomatyczne dla dysleksji typu słuchowego. Aby zminimalizować ryzyko wystąpienia trudności w tym zakresie, warto ćwiczyć z dzieckiem – należy przy tym pamiętać, aby ćwiczenia te nie były dla niego męczące i nadmiernie obciążające.

Propozycje zabaw dla pięciolatek i dzieci starszych

1. Odtwarzanie struktur dźwiękowych :

· wystukiwanie rytmu (wcześniej zaprezentowanego przez rodzica, np. dwa uderzenia o stół - trzy klaśnięcia - dwa tupnięcia. Prezentowany

rytm powinien być dostosowany do możliwości dziecka – zaczynamy od prostych, stopniowo zwiększając stopień trudności);

- wyklaskiwanie rytmu na podstawie ustalonego wcześniej schematu graficznego (np. kwadrat -tupanie, trójkąt - klaskanie, koło -uderzanie rękami o nogi, rodzic układa figury w określony sposób, a dziecko musi odtworzyć rytm zgodnie z ustaloną zasadą – jaka figura odpowiada jakiemu dźwiękowi).

Ważne: stopniowanie trudności – najpierw 3 figury, a potem 6, 9).

2. Śpiewanie/powtarzanie wyrazów podanych przez rodzica – najpierw dwa trzy wyrazy, potem coraz więcej (np. kot – sanki – stół).

3. Różnicowanie dźwięków z najbliższego otoczenia :

- nazywanie ich i naśladowanie
- rozpoznawanie osób po głosie (można wcześniej nagrać głos osób z otoczenia dziecka – mamy, taty, babci, zadaniem dziecka jest rozpoznać, do kogo należy prezentowany głos);
- łączenie dźwięku z obrazkiem – np. czajnik (zdjęcie czajnika, konkretny przedmiot) z zaprezentowanym dźwiękiem (np. puszczonej z płyty);
- zabawa „Co słyszę?” – rodzic chowa się i prezentuje jakiś dźwięk (z otoczenia dziecka, np. szczekanie psa), zadaniem dziecka jest odgadnąć jaki to dźwięk.

4. Podział wyrazów na sylaby

(wyrazy dwusylabowe, wyrazy trzysylabowe, wyrazy wielosylabowe).

5. Łączenie sylab w wyrazy :

Jaki to będzie wyraz, kiedy powiem pił-ka?

A kiedy powiem sa-mo-lot?

Najpierw wyrazy składające się z 3 sylab, potem coraz trudniejsze.

6. Wyodrębnianie pierwszej głoski :

"Co słyszysz na początku wyrazu Ania, oko, Ewa itp."

Najpierw dziecko powinno opanować wyróżnianie samogłosek, a potem spółgłosek na początku wyrazu (biurko, samochód itp.)

7. Różnicowanie wyrazów podobnie brzmiących

np. półka-bułka, kosa-koza.

8. Zabawa w dobieranie wyrazów na określoną głoskę, tworzenie ciągów wyrazowych :

(„Teraz będziemy mówić wyrazy na literę a” itp.)

9. Ćwiczenia rytmiczne - wypowiedzianie rytmiczne treści krótkich wierszyków np. z wyklaskiwaniem

10. Łączenie głosek w wyrazy, dzielenie wyrazów na głoski

Jaki to wyraz kiedy mówię m-a-m-a?

Jakie głoski słyszysz w wyrazie dom, waga....? itp.

11. Segregowanie wyrazów wg ilości sylab, głosek

– rodzic przygotowuje karteczki z różnymi wyrazami (nazwy zwierząt, owoców itp., jeden wyraz na jednej karteczce. Zadaniem dziecka jest

przeczytać głośno każdy wyraz, podzielić go na sylaby lub głoski, a następnie przyporządkować do określonej grupy, np. grupy zielonej („Na zielonej kartce połóż te wyrazy, które mają trzy sylaby, a na żółtej te, które mają cztery sylaby”).

12. Szukanie ukrytych wyrazów w innych wyrazach :

- np. ser-ce, gra-bie (rodzic wypowiada te wyrazy, a zadaniem dziecka jest „znalezienie” innego wyrazu w prezentowanym).

13. Wspólne układanie i nauka rymowanek, uzupełnianie słów w znanych rymowankach :

np. lata osa koło, śnieżek prószy marzną

Można również wesoło układać rymowanki o członkach rodziny, a następnie uczyć się ich wraz z dzieckiem na pamięć.

14. Ćwiczenie pamięci słuchowej :

– rodzic prezentuje dziecku ciąg cyfr, wyrazów (np. owoców), zadaniem dziecka jest zapamiętać te elementy i odtworzyć w kolejności podanej przez rodzica (na początek trzy, cztery elementy, stopniowo coraz więcej).

15. Wspólna nauka piosenek, wierszyków, tekstów :

– można przygotować krótki teatrzyk, występ dla pozostałych członków rodziny.

Występ przed babcią i dziadkiem i wypowiedzenie z pamięci wierszyka, układanie rymowanek, wyszukiwanie w otoczeniu wyrazów zaczynających się na literkę „p” – nauka może być świetną zabawą!